

హర హర శంకర

ఓం

జయ జయ శంకర

శ్రీ-వేదవ్యాసాయ నమః

శ్రీమద్-ఆద్య-శంకర-భగవత్పాద-పరంపరాగత-
మూలామ్నాయ-సర్వజ్ఞ-పీఠమ్
శ్రీ-కాంచీ-కామకోటి-పీఠమ్
జగద్గురు-శ్రీ-శంకరాచార్య-స్వామి-శ్రీమఠ-సంస్థానమ్

భీష్మ-తర్పణమ్

౧౯౭౬ విశ్వావసుః మకరః ౧౩ మాఘ-శుక్ల-అష్టమీ

26.01.2026

భీష్మలవారు ఆజన్మ అస్థలిత బ్రహ్మచారి. తండ్రి సుఖం కోసం తన సుఖాన్ని త్యాగంచేసిన మహాత్ముడు. తనకున్న ఇచ్ఛామృత్యుశక్తి ద్వారా ఉత్తరాయణ మాఘశుక్లాష్టమి దాకా ప్రాణాలునిలుపుకొని, ఈ శుభతిథినాడు దేహత్యాగము చేసిన మహావైరాగ్యసంపన్నుడు. బ్రహ్మచర్యవ్రతము వలన భీష్మునికి సంతానములేనందున, ఆ మహనీయునికి మాఘశుక్లాష్టమి నందు తర్పణ-అర్ఘ్యప్రదానములు ఇచ్చుట మన భారతీయుల కర్తవ్యము. లౌగాక్షి స్మృతి ప్రకారము ఇట్లా విధిగా తర్పణాదులు ఇచ్చిన పుణ్యము వెయ్యి విప్రోత్తములకు అన్నదానము చేసిన పుణ్యముతో సమానము.

అష్టమీదివసే చైవ భీష్మతర్పణమాచరేత్|
దద్యాత్ ప్రదద్యాద్ భీష్మాయ తర్పణం ప్రతివత్సరమ్||

తేన తర్పణమాత్రేణ సహస్రద్విజభోజనే|
యత్ఫలం కథితం సద్భిస్తదవాప్నోత్యసంశయః||

శుక్లాష్టమ్యాం తు మాఘస్య దద్యాద్భీష్మాయ యో జలమ్|
సంవత్సరకృతం పాపం తత్క్షణదేవ నశ్యతి||

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

☎ 9884655618

☎ 8072613857

✉ vdspasabha@gmail.com

🌐 vdspsabha.org

బ్రాహ్మణాద్యాశ్చ యే వర్ణాః దద్యుర్భిష్మాయ నో జలమ్|
సంవత్సరకృతం తేషాం పుణ్యం నశ్యతి సత్తమ||

ఇట్లు మాఘశుక్లాష్టమినాడు భీష్మలవారికి విధిగా తర్పణాదులు ఇవ్వని వాడు తాను ఆ సంవత్సరములో చేసుకున్న పుణ్యమంతా పోగోట్టుకున్నవాడు అవుతాడు అని పద్మపురాణపు హెచ్చరిక. కాబట్టి భీష్మతర్పణము తప్పనిసరి అయిన కర్తవ్యము.

ప్రాతఃకాల నిత్యకర్మానుష్ఠానము అయిన తరువాత ఈ తర్పణవిధిని అనుసరించవలెను.

ఆచమనమ్| శుక్లాంబరధరం + శాంతయే| ప్రాణాయామః|

మమోపాత్తసమస్తదురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శుభే శోభనే ముహూర్తే అద్య బ్రహ్మణః ద్వితీయపరార్ధే శ్వేతవరాహకల్పే వైవస్వతమన్వంతరే అష్టావింశతితమే కలియుగే ప్రథమే పాదే జంబూద్వీపే భారతవర్షే భరతఖండే మేరోః దక్షిణే పార్శ్వే అస్మిన్ వర్తమానే వ్యావహారికాణాం ప్రభవాదీనాం షష్ట్యాః సంవత్సరాణాం మధ్యే విశ్వావసు-నామ-సంవత్సరే ఉత్తరాయణే హేమంత-ఋతౌ మకర-మాఘ-మాసే శుక్ల-పక్షే అష్టమ్యాం శుభతిథౌ ఇందువాసరయుక్తాయామ్ అశ్వినీ-నక్షత్ర (౧౨:౩౧)యుక్తాయాం సాధ్య-యోగ (౦౯:౦౮; శుభ-యోగ); శుభ-యోగ; శుక్ల-యోగయుక్తాయాం భద్రా-కరణ (౧౦:౧౭; బవ-కరణ)యుక్తాయామ్ ఏవం-గుణ-విశేషణ-విశిష్టాయామ్ అస్యామ్ అష్టమ్యాం శుభతిథౌ మమోపాత్త-సమస్త-దురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర-ప్రీత్యర్థం భీష్మాష్టమీ-పుణ్యకాలే భీష్మతర్పణమ్ అర్ఘ్యదానం చ కరిష్యే|

జీవత్పితౄణాం కుర్వీత తర్పణం యమభీష్మయోః

(తండ్రి బ్రతికి ఉన్నవారు కూడా యమ-భీష్మ తర్పణాదులు ఇచ్చుట కర్తవ్యము.)

తండ్రి బ్రతికి ఉన్నవారు కూడా యమ-భీష్మ తర్పణాదులు ఇచ్చుట కర్తవ్యము. ఇట్టివారు బ్రహ్మయజ్ఞ పితృతర్పణ విధానమును అనుసరించి, యజ్ఞోపవీతమును ఎడమ బొటనవ్రేలుకి చుట్టుకొని, పితృతీర్థముగా నీటితో జలతర్పణము చేయవలెను. తండ్రి కాలంచేసినవారు యజ్ఞోపవీతమును అపసవ్యముగా ఎడమచేతిలోకి వేసుకొని పితృతీర్థముగా నీటితో మరియు నల్లనువ్వులతో తిలతర్పణము ఇవ్వవలెను.

ఉదకదానమంత్రః—

వైయాఘ్రపాదగోత్రాయ సాంకృత్యప్రవరాయ చ|
గంగాపుత్రాయ భీష్మాయ ప్రదాస్యేఽహం తిలోదకమ్|
అపుత్రాయ దదామ్యేతత్ సలిలం భీష్మవర్మణే||

భీష్మం తర్పయామి|

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

☎ 9884655618 ☎ 8072613857 ✉ vdspsabha@gmail.com 🌐 vdspsabha.org

ఈ క్రింది మంత్రములతో ముమ్మారు అర్ఘ్యప్రదానము చేయవలెను. ఈ సందర్భములో సంధ్యావందన అర్ఘ్యప్రదాన రీతినే అనుసరించవలెను.

సత్యవ్రతాయ శుచయే గాంగేయాయ మహాత్మనే|
అర్ఘ్యం దదామి భీష్మాయ సోమవంశోద్భవాయ చ||

భీష్మాయ నమః ఇదమర్ఘమ్| భీష్మాయ నమః ఇదమర్ఘమ్| భీష్మాయ నమః ఇదమర్ఘమ్|

వసూనామవతారాయ శంతనోరాత్మజాయ చ|
అర్ఘ్యం దదామి భీష్మాయ ఆజన్మబ్రహ్మచారిణే||

భీష్మాయ నమః ఇదమర్ఘమ్| భీష్మాయ నమః ఇదమర్ఘమ్| భీష్మాయ నమః ఇదమర్ఘమ్|

ప్రార్థనా

భీష్మః శాంతనవో వీరః సత్యవాదీ జితేంద్రియః|
అభిరద్భిరవాప్నోతు పుత్రపౌత్రోచితాః క్రియాః||

ఈ శ్లోకముతో భీష్మప్రార్థన చేయవలెను.

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ |
కరోమి యద్యత్ సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి||

అనేన మయా కృతేన భీష్మాష్టమీ-పుణ్యకాలే భీష్మతర్పణేన పరమాత్మా సుప్రీతః సుప్రసన్నో
వరదో భవతు||